NN 115/2018 (20.12.2018.), Zakon o državnom inspektoratu

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU
O PROGLAŠENJU ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

Proglašavam Zakon o Državnom inspektoratu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 7. prosinca 2018.

Klasa: 011-01/18-01/168
Urbroj: 71-06-01/1-18-2
Zagreb, 13. prosinca 2018.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON
O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

DIO PRVI
UVODNE ODREDBE

Predmet i svrha Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo Državnog inspektorata, upravljanje, uvjeti za obavljanje inspekcijskih poslova iz djelokruga Državnog inspektorata, dužnosti i ovlasti inspektora u svrhu zaštite javnog interesa i javnozdravstvenog interesa u provedbi propisa te prekršajna odgovornost.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Ustrojstvo i sjedište Državnog inspektorata

Članak 2.

(1) Državni inspektorat je središnji državni ured.

(2) Sjedište Državnog inspektorata je u Zagrebu.

DIO DRUGI
DJELOKRUG, UPRAVLJANJE I UNUTARNJE USTROJSTVO TE UVJETI ZA OBAVLJANJE INSPEKCIJSKIH POSLOVA

POGLAVLJE I.
DJELOKRUG DRŽAVNOG INSPEKTORATA

Djelokrug Državnog inspektorata

Članak 3.

(1) Državni inspektorat obavlja inspekcijske poslove u području:

– trgovine, usluga, zaštite potrošača, sigurnosti neprehrambenih proizvoda

– hrane, uključujući i genetski modificiranu hranu i novu hranu, genetski modificirane organizme (u daljnjem tekstu: GMO), sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe, stavljanja na tržište i uporabe biocidnih proizvoda, zaštite od buke i zaštite od neionizirajućeg zračenja, ograničavanja uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, proizvodnje, stavljanja na tržište i uporabe opasnih kemikalija te gospodarenja otrovnim kemikalijama

– veterinarstva i sigurnosti hrane, što uključuje zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja, reprodukciju, držanje, uzgoj životinja, promet i označivanje životinja, hranu i hranu za životinje, veterinarsko-medicinske proizvode, nusproizvode životinjskog podrijetla i veterinarsku zaštitu okoliša

– poljoprivrede, lovstva, šumarstva, biljnog zdravstva, sredstava za zaštitu bilja, održive uporabe pesticida i ostataka pesticida

– sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, šumskog reprodukcijskog materijala, sprječavanja unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanja njima

– ugostiteljske djelatnosti, pružanja ugostiteljskih usluga, pružanja usluga u turizmu, boravišne odnosno turističke pristojbe

– rudarstva, opreme pod tlakom, energetike (elektroenergetike, toplinarstva i plinarstva, energetske učinkovitosti, ugljikovodika i geotermalnih voda za energetske svrhe, skladištenja prirodnog plina i trajnog zbrinjavanja ugljikova dioksida)

– rada i zaštite na radu

– građenja, provedbe stručnog nadzora građenja, održavanja i uporabe građevina

– zaštite okoliša, održivoga gospodarenja otpadom, zaštite zraka, zaštite od svjetlosnog onečišćenja, zaštite prirode, vodnoga gospodarstva i vode za ljudsku potrošnju.

(2) Državni inspektorat obavlja inspekcijske poslove i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim zakonom.

(3) Glavni državni inspektor i ministar nadležan za obranu odnosno glavni državni inspektor i ministar nadležan za unutarnje poslove uređuju sporazumom koje će poslove nadzora iz stavka 1. ovoga članka obavljati Državni inspektorat za potrebe ministarstva nadležnog za obranu odnosno ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Inspekcije Državnog inspektorata

Članak 4.

Inspekcijske poslove iz djelokruga Državnog inspektorata, sukladno člancima 5. – 28. ovoga Zakona, obavljaju tržišna inspekcija, sanitarna inspekcija, veterinarska inspekcija, poljoprivredna inspekcija, lovna inspekcija, šumarska inspekcija, fitosanitarna inspekcija, turistička inspekcija, rudarska inspekcija, inspekcija opreme pod tlakom, energetska inspekcija, inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama, inspekcija rada, građevinska inspekcija, inspekcija zaštite okoliša, inspekcija zaštite prirode i vodopravna inspekcija.

Djelokrug tržišne inspekcije

Članak 5.

(1) Inspekcijske poslove u području trgovine, usluga, zaštite potrošača i sigurnosti neprehrambenih proizvoda, ako posebnim ili ovim Zakonom nije drugačije propisano, obavlja tržišna inspekcija.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora i provedbe zakona i drugih propisa te propisa Europske unije kojima se uređuje:

– obavljanje trgovine

– obavljanje usluga

– zabrana i sprječavanje neregistriranog obavljanja trgovine i usluga

– posredovanje u prometu nekretninama

– zaštita ekonomskih interesa potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga

– opći sigurnosni zahtjevi za proizvode

– tehnički zahtjevi za proizvode, granične vrijednosti i/ili značajke kvalitete proizvoda, načine utvrđivanja i praćenja kvalitete proizvoda, postupci ocjenjivanja sukladnosti s propisanim zahtjevima, dokumenti o sukladnosti, isprave koje moraju imati proizvodi, označivanje, obilježavanje i oglašavanje proizvoda

– zahtjevi u vezi s proizvodnjom, stavljanjem na tržište ili na raspolaganje na tržištu građevnih proizvoda

– homologacija vozila i dijelova vozila

– zahtjevi energetske učinkovitosti i zahtjevi za ekodizajn proizvoda povezanih s energijom

– prodaja javnih usluga potrošačima te opći uvjeti pružanja javnih usluga

– svojstva proizvoda u sustavu izvora svjetlosti i rasvjetljavanja i/ili druge značajke kakvoće takvih proizvoda

– obavljanje i drugih inspekcijskih poslova sukladno posebnom zakonu.

Djelokrug sanitarne inspekcije

Članak 6.

(1) Inspekcijske poslove odnosno službene kontrole u području zaštite zdravlja ljudi, sigurnosti hrane, GMO-a, vode za ljudsku potrošnju, predmeta opće uporabe, duhanskih i srodnih proizvoda, buke, kemikalija i biocidnih proizvoda te neionizirajućeg zračenja obavljaju sanitarna inspekcija i granična sanitarna inspekcija.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora odnosno službenih kontrola sa svrhom zaštite javnozdravstvenog interesa radi provedbe zakona i drugih propisa te propisa Europske unije kojima se uređuje:

– provedba općih, posebnih, sigurnosnih i ostalih mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

– sigurnost i higijena hrane u svim fazama proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište hrane, uključujući i genetski modificiranu hranu i novu hranu, u skladu s propisima kojima su uređene službene kontrole hrane

– GMO, u skladu s propisima kojima su uređene službene kontrole hrane i GMO

– ograničena uporaba GMO-a

– zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju

– nadzor nad bazenskim i kupališnim vodama

– proizvodnja i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe

– ograničavanje uporabe duhanskih i srodnih proizvoda

– proizvodnja, stavljanje na tržište i korištenje opasnih kemikalija

– stavljanje na tržište i uporaba biocidnih proizvoda i tretiranih proizvoda

– zaštita od buke

– zaštita od neionizirajućeg zračenja

– uvoz hrane u skladu s propisima kojima su uređene službene kontrole hrane i vode za ljudsku potrošnju radi prerade, dorade ili stavljanja na tržište

– uvoz predmeta opće uporabe radi prerade, dorade i/ili stavljanja na tržište

– uvoz proizvoda koji sadrže GMO i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a u skladu s propisima kojima je uređen GMO

– nadzor nad osobama, njihovim stvarima i prijevoznim sredstvima u prometu preko državne granice, a radi zaštite zdravlja ljudi od unošenja i širenja zaraznih bolesti

– provođenje monitoringa ostataka pesticida

– obavljanje i drugih inspekcijskih poslova sukladno posebnom zakonu.

(3) Sanitarna inspekcija na područjima inspekcijskog nadzora utvrđenim ovim Zakonom utvrđuje, za građevine pod sanitarnim nadzorom, posebne sanitarno-tehničke uvjete te posebne uvjete zaštite od buke u postupku izdavanja lokacijske dozvole i rješenja o uvjetima gradnje te ispunjavanje tih uvjeta odnosno uvjeta propisanih posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita zdravlja ljudi u postupku izdavanja građevinske i uporabne dozvole.

(4) Državni inspektorat u području inspekcijskog nadzora sanitarne inspekcije nad hranom u skladu s propisima kojima se uređuju službene kontrole hrane provodi izdavanje potvrda odnosno certifikata o sukladnosti s propisima o hrani u skladu s posebnim propisom.

(5) Inspekcijski nadzor iz stavka 2. ovoga članka obavlja se nad građevinama, postrojenjima, prostorom, prostorijama, uređajima, opremom i osobama koje obavljaju gospodarske djelatnosti i djelatnosti na području zdravstva, odgoja, obrazovanja, socijalne skrbi, ugostiteljstva, turizma, obrta i usluga, športa i rekreacije i prometa te na ostalim javnim mjestima, kao i nad samom hranom, proizvodima koji sadrže GMO i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, koji se proizvode i/ili koriste u sklopu navedenih djelatnosti, vodom za ljudsku potrošnju, predmetima opće uporabe, izvorima neionizirajućeg zračenja, kemikalijama i biocidnim proizvodima, kao i nad zatvorenim sustavima za ograničenu uporabu GMO-a.

(6) Granična sanitarna inspekcija sa svrhom zaštite javnozdravstvenog interesa obavlja inspekcijski nadzor i nad:

– uvozom hrane u skladu s propisima kojima su uređene službene kontrole hrane i vode za ljudsku potrošnju radi prerade, dorade ili stavljanja na tržište

– uvozom predmeta opće uporabe radi prerade, dorade i/ili stavljanja na tržište

– uvozom proizvoda koji sadrže GMO i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a u skladu s propisima kojima je uređen GMO

– osobama, njihovim stvarima i prijevoznim sredstvima u prometu preko državne granice, a radi zaštite zdravlja ljudi od unošenja i širenja zaraznih bolesti

– obavljanje i drugih inspekcijskih poslova sukladno posebnom zakonu.

(7) Granične prijelaze na kojima se obavlja inspekcijski nadzor iz stavka 6. ovoga članka propisat će uredbom Vlada Republike Hrvatske na prijedlog glavnog državnog inspektora.

(8) Kriterije za određivanje visine naknada i način njihova obračunavanja i plaćanja za pokrivanje troškova službenih kontrola hrane i predmeta opće uporabe koji se uvoze u Republiku Hrvatsku propisat će pravilnikom glavni državni inspektor.

(9) Javnozdravstveni interes u smislu ovoga članka ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja populacije određenoga područja ili cijele države.

(10) Sanitarna inspekcija obavlja poslove iz stavka 1. ovoga članka i za potrebe ministarstva nadležnog za pravosuđe, ministarstva nadležnog za obranu i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove sukladno posebnim propisima.

(11) Državni inspektorat u području inspekcijskog nadzora sanitarne inspekcije i granične sanitarne inspekcije nad hranom, u skladu s propisima kojima se uređuju službene kontrole i monitoring hrane, osigurava obavljanje procesa upravljanja dijelom podataka službenih kontrola i monitoringa hrane, u kontekstu njihova harmoniziranog prikupljanja i validacije te dostavljanja tijelu nadležnom za obavljanje poslova procjene rizika na nacionalnoj razini na daljnje postupanje odnosno njihova prijavljivanja Europskoj komisiji i Europskoj agenciji za sigurnost hrane (EFSA).

(12) Ministar nadležan za poljoprivredu pravilnikom propisuje postupak i rokove za upravljanje podacima iz stavka 11. ovoga članka.

Djelokrug veterinarske inspekcije

Članak 7.

(1) Inspekcijske i druge poslove u području veterinarstva i sigurnosti hrane obavlja veterinarska inspekcija i granična veterinarska inspekcija.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora, službenih kontrola, provedbe zakona i drugih propisa te propisa Europske unije u području veterinarstva i sigurnosti hrane i hrane za životinje nad:

– provedbom mjera zaštite zdravlja i dobrobiti životinja, zaštite od zoonoza te propisanih mjera u karanteni za životinje

– životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla, objektima, sredstvima, predmetima i opremom, koji mogu biti prijenosnici zaraznih i nametničkih bolesti životinja ili na drugi način ugrožavati njihovo zdravlje, zdravlje ljudi i okoliš

– provedbom mjera na izlaznim točkama za žive životinje

– sredstvima za prijevoz životinja i načinom prijevoza životinja

– držanjem, uzgojem, prometom i premještanjem životinja

– objektima i mjestima na kojima se održavaju manifestacije sa životinjama, uključujući zoološke vrtove

– trgovcima životinjama, sabirnim centrima, sajmovima, tržnicama, otkupnim mjestima i odmorištima za životinje

– objektima za uzgoj životinja namijenjenih pokusima, objektima za provođenje pokusa i provođenjem pokusa

– uzgojima kućnih ljubimaca, trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca i prostorima veleprodaje, načinu prodaje kućnih ljubimaca, skloništima i objektima za privremeni smještaj životinja

– tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave vezano za osnivanje koordinacijskih radnih skupina u skladu s posebnim propisima iz područja zaštite životinja

– objektima za držanje i uzgoj životinja, i to: farmama goveda, svinja, ovaca i koza, peradi i pernate divljači, konja, lagomorfa i bezgrebenki, valionicama, objektima za držanje uzgojene divljači, objektima za uzgoj riba i školjkaša i drugim objektima akvakulture, pčelinjacima i drugim objektima za držanje i uzgoj životinja

– objektima za reprodukciju, nad proizvodnjom i prometom, sjemena, jajnih stanica i zametaka te provedbom umjetnoga osjemenjivanja i embriotransfera životinja

– odobrenim tijelima, zavodima i centrima u skladu s posebnim propisima

– proizvodnjom, preradom, skladištenjem, prometom, distribucijom i korištenjem hrane za životinje

– subjektima i objektima u poslovanju s hranom za životinje koji podliježu registraciji ili odobravanju u skladu s posebnim propisima kojima su uređene službene kontrole

– primarnim objektima za proizvodnju hrane za životinje

– GMO-om u hrani za životinje bez obzira na podrijetlo, uključujući i GMO hranu za životinje (uključujući i hranu za životinje koja sadrži GMO i/ili se sastoji ili potječe od GMO hrane za životinje) na razini proizvodnje i prerade

– proizvodnjom, skladištenjem, prometom, premještanjem i primjenom veterinarsko-medicinskih proizvoda

– provođenjem monitoringa mikrobioloških kriterija i rezidua u životinjama, proizvodima životinjskog podrijetla i hrani za životinje

– radom dijagnostičkih i analitičkih laboratorija koji obavljaju analize u području veterinarstva

– sigurnosti i higijenom hrane i hrane za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva i sigurnosti hrane i hrane za životinje

– objektima u poslovanju s hranom koji podliježu registraciji, odobravanju i odobravanju pod posebnim uvjetima i odobravanju po mjerama prilagodbe zahtjevima propisa o hrani životinjskog podrijetla u skladu s posebnim propisima kojima su uređene službene kontrole

– sljedivosti hrane, uključujući sljedivost i DNA analize proizvoda ribarstva

– proizvodnjom, skladištenjem, prometom i premještanjem proizvoda životinjskoga podrijetla

– subjektima i objektima u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla i od njih dobivenim proizvodima

– kontrolom veterinarske zaštite okoliša u sklopu postupaka i mjera koje se provode tijekom uzgoja, držanja i rukovanja životinjama te nusproizvodima životinjskog podrijetla

– radom i udovoljavanjem propisanih uvjeta subjekata i objekata u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti

– radom ovlaštenih veterinara

– radom veterinarskih organizacija koja su ovlaštena kao kontrolna tijela u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva

– obavljanjem veterinarskih pregleda i kontrola, izdavanjem propisane dokumentacije i naplate propisanih naknada i pristojbi, uplatom naplaćenih naknada i pristojbi, izdavanjem svjedodžbi o zdravstvenom stanju i podrijetlu životinja, certifikata i drugih veterinarskih javnih isprava u pisanoj, elektroničkoj ili drugoj jednakovrijednoj formi

– prometom i premještanjem pošiljaka životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, hrane za životinje, nusproizvoda i od njih dobivenih proizvoda te drugih pošiljaka koje se iz trećih zemalja unose na područje Republike Hrvatske odnosno Europske unije

– distribucijom sredstava za označivanje životinja, označivanjem, identifikacijom i registracijom životinja te registracijom premještanja životinja

– uzorkovanjem dijagnostičkog materijala za laboratorijske pretrage

– čišćenjem, pranjem, dezinfekcijom, dezinsekcijom i deratizacijom te radiološkom dekontaminacijom u svim objektima, prostorima, prijevoznim sredstvima, spremnicima

– opremom i predmetima koji podliježu nadzoru veterinarske inspekcije te objektima, prostorima, pašnjačkim i drugim površinama gdje životinje povremeno ili stalno borave ili se kreću

– provedbom mjera za sprječavanje unošenja i širenja invazivnih vrsta

– provođenjem monitoringa ostataka pesticida

– objektima u slobodnim zonama, carinskim skladištima te objektima gospodarskih subjekata koji opskrbljuju pomorska prijevozna sredstva u prekograničnom prometu

– upisnicima, registrima, računalnim programima čiji su podaci organizirani u strukturiranim bazama podataka, i to: JRDŽ – jedinstveni registar domaćih životinja, VetIs, Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM), Lysacan – baza podataka o cijepljenju kućnih ljubimaca, TRACES – baza podataka o prometu životinja i robe unutar Europske unije i trećih zemalja, JRDŽ – Nusproizvodi, i drugim službenim evidencijama te ih koristi u svom radu

– provedbom i drugih mjera kada je ugroženo zdravlje ljudi i životinja, dobrobit životinja, zdravstvena ispravnost proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje.

(3) Veterinarski i granični veterinarski inspektori osim poslova iz stavka 2. ovoga članka u svom radu:

– na razini središnjeg ureda Državnog inspektorata provode verifikaciju službenih kontrola veterinarskih inspektora i graničnih veterinarskih inspektora u područnim uredima, ispostavama i graničnim veterinarskim postajama

– provode zajedničku verifikaciju službenih kontrola s carinskim službenicima nad radom graničnih veterinarskih inspektora i carinskih službenika